

ULUSLARARASI DİNİ İLİMLERDE DEZENFORMASYON SEMPOZYUMU

Çağrı Metni

**23-24 Eylül 2026
Aydın - Türkiye**

ULUSLARARASI DİNİ İLİMLERDE DEZENFORMASYON SEMPOZYUMU

23-24 Eylül 2026, Aydın - Türkiye

Sempozyum, çevrim içi olarak gerçekleştirilecektir.

ÇAĞRI METNİ

Sempozyum Takvimi

Özet Gönderimi Son Tarih	15 Ağustos 2026
Kabul Edilen Bildirilerin İlanı	1 Eylül 2026
Sempozyum Programının İlanı	10 Eylül 2026
Sempozyum Tarihi	23-24 Eylül 2026

Genel Çerçeve

Dijital iletişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte enformasyon hacminde yaşanan artış, dezenformasyon olgusunun yaygınlaşmasına ve küresel ölçekte bir tehdit unsuru haline gelmesine neden olmuştur. Yeni medya araçlarının sağladığı erişim kolaylığı, heterojen aktörlerin enformasyon süreçlerine dahil olmasını sağlamış; ancak bu durum idealize edilen “bilgi toplumu” yapısından ziyade, denetimsiz veri akışının hakim olduğu kaotik bir enformasyon ortamı yaratmıştır. Bu bağlamda, dijital çağın temel sorunu “erişilebilirlik” olmaktan çıkmış, bilginin doğruluğunun teyidi ve kitlelere sağlıklı aktarımı sorununa evrilmiştir. Post-modern dönemin getirdiği görececilik ve “hakikat-sonrası” (post-truth) iklimi içerisinde bilgi, ontolojik zeminini kaybederek manipülatif amaçlarla araçsallaştırılan stratejik bir aygıtla dönüşmüştür.

Enformasyonun aktarımında “hakikat” kaygısından ziyade pragmatik ve konjonktürel bir yaklaşım benimseyen yeni medya odakları, bilginin ontolojik gerçekliğini göz ardı

ederek işlevselliğini incelemektedir. Enformasyon akışını bir “toplum mühendisliği” enstrümanı olarak kullanan bu yapılar, toplumsal dönüşümü hedefleyen stratejik bir ajanda izlemektedir. Bilgi kirliliğinin küresel bir soruna dönüştüğü bu süreçte, teolojik alan ve inanç sistemleri de yoğun bir manipülasyona maruz kalmaktadır. Özellikle dini terminolojinin bağlamından kopararak tahrif edilmesi, kutsal değerlerin bilinçli bir erozyona uğratılması ve inanç esaslarının polemik konusu haline getirilerek itibarsızlaştırılması; yeni enformasyon rejiminin ürettiği temel problemler arasında yer almaktadır.

Söz konusu sorunların çözümü, çok boyutlu ve kapsamlı eylem planlarının hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bilgi üretiminin merkezi konumundaki üniversitelerin, yeni enformatik meydan okumalar karşısında üstlendikleri entelektüel sorumluluk, bu tür akademik çalışmaları elzem hale getirmiştir. Bu bağlamda, sahih dini bilginin topluma aktarımı misyonunu yüklenen ilahiyat fakültelerinin; dijital ortamda üretilen dini dezenformasyonu tespit etme, sorunu tüm boyutlarıyla analiz etme ve çözüm önerileri geliştirme noktasında hayati bir yükümlülüğü bulunmaktadır.

Bu düşünceler ile Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve İslam Medeniyeti Uygulama ve Araştırma Merkezi öncülüğünde 23-24 Eylül 2026 tarihlerinde “Dini İlimler Bağlamında Dezenformasyon” başlığı altında bir sempozyum düzenlenecektir. İlahiyat Fakültesi olarak; dini dezenformasyon kaynaklı sorunlara dikkat çekmek, bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmek ve sahih din anlayışının yaygınlaşmasına katkı sunmak amacıyla düzenlediğimiz bu sempozyumun, alandaki önemli bir boşluğu dolduracağı kanaatindeyiz.

Sempozyum Konuları

1. Dinî metinlerde tahrif ve çarpıtma
2. Kaynak eleştirisi, isnad hataları, metin tenkidi ve teyit mekanizmaları
3. Seçmecî alıntılar, eksik nakiller ve metodik hatalar
4. Tercüme sorunları ve kavramsal kaymalar
5. Klasik metinlerin çağdaş sunumunda anlam ve bağlam problemleri
6. Hakikat, yorum ve temsil ilişkisi
7. Dinî bilginin üretimi ve dolaşımı
8. Modernite, sekülerleşme ve dinî bilginin dönüşümü
9. Usûl ilmine riayet etmemenin doğurduğu dezenformasyon
10. Keyfî yöntemler ve gelenek dışı okuma biçimleri
11. Oryantalist ve gayr-i İslâmî paradigmaların etkisi
12. Bilgi eksikliği, metodoloji yoksunluğu ve yüzeysel okuma problemleri
13. Yeni medya ortamlarında dinî bilginin dönüşümü
14. Sosyal medyada dinî içerik üretimi ve kontrolsüz yayılım
15. Algoritmalar, viral içerikler ve dinî popülizm
16. Dijital manipülasyon ve yapay zekâ kaynaklı dezenformasyon
17. Dinî okuryazarlık
18. Popüler dinî yayınlarda bilgi kirliliği
19. Dizi, film ve görsel anlatılarda teolojik dezenformasyon
20. Medyada din temalı tartışmaların eleştiriden manipülasyona evrilmesi
21. Yayıncılıkta etik, sorumluluk ve denetim mekanizmaları
22. Mezhebî, ideolojik ve modernist okumaların yol açtığı çarpıtmalar
23. Metinlere indirgemeci ve araçsal yaklaşımlar
24. Çağdaş ideolojilerle uyum çabaları
25. İnanç krizlerinin dinî metin algısına yansımaları
26. Tekfir, dışlayıcılık ve kutuplaştırıcı söylemler
27. Akademik doğrulama, eleştirel okuma ve disiplinler arası yaklaşım
28. Akademik etik ve yayın ilkeleri

Sempozyum Onursal Başkanı

- Prof. Dr. Bülent Kent - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Abdulrahman Rajallah Al-SULAMİ - Kral Abdulaziz Üniversitesi
- Prof. Dr. Aid SMAJIĆ - Saraybosna Üniversitesi
- Prof. Dr. Alaualdean Ahmad al-Gharaibeh - Ürdün Al-Zaytoonah Üniversitesi
- Prof. Dr. Ali BULUT - İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Bilal AYBAKAN - İbn Haldun Üniversitesi
- Prof. Dr. Bekir KUZUDİŞLİ - İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Bülent KENT - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Prof. Dr. Enes BAYRAKLI - Türk-Alman Üniversitesi
- Prof. Dr. Halil İbrahim KAÇAR - Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Hüssein Muhammed İbrahim - Sulaimani Üniversitesi
- Prof. Dr. Maher Mubdir Abdul Kareem Mousa al-Abbasi - Diyala Üniversitesi
- Prof. Dr. Malika Medkour - Hassiba ben Bouali Üniversitesi
- Prof. Dr. Meer Manjor Mahmood - Manarat Uluslararası Üniversitesi
- Prof. Dr. Necmettin KIZILKAYA - İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Necmettin GÜNEY - Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Prof. Dr. Osman AYDINLI - Pamukkale Üniversitesi
- Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK - Hamad Bin Khalifa Üniversitesi
- Prof. Dr. Serdar KURNAZ - Berlin Humboldt Üniversitesi
- Doç. Dr. Abdullah ALTUNCU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Ahmet Tahir DAYHAN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Doç. Dr. Beatriz Soto Aranda - Kral Juan Carlos Üniversitesi
- Doç. Dr. Hamdi ÇİLİNGİR - Sakarya Üniversitesi
- Doç. Dr. Hasan Muhammed İbrahim - Salahaddin Üniversitesi
- Doç. Dr. Hatice ARSLAN SÖZÜDOĞRU - İstanbul Üniversitesi
- Doç. Dr. Hatim Bouazza Touil - Kral Juan Carlos Üniversitesi
- Doç. Dr. Kishimjan ESHENKULOVA - Manas Üniversitesi
- Doç. Dr. Mohamed El-Madkouri Maataoui - Madrid Özerk Üniversitesi
- Doç. Dr. Mustafa Celil ALTUNTAŞ - İstanbul Üniversitesi

- Doç. Dr. Ramazan AKKIR - Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
- Doç. Dr. Swiess Al-Battman – Özgür Halep Üniversitesi
- Doç. Dr. Tahir Alhams - Al-Furat Üniversitesi
- Doç. Dr. Temel KACIR - İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- Doç. Dr. Tuba Erkoç BAYDAR - İbn Haldun Üniversitesi
- Doç. Dr. Veysel GENÇİL - Dokuz Eylül Üniversitesi
- Doç. Dr. Yahia Abdellatif - Ez-Zitouna Üniversitesi
- Doç. Dr. Yakup KAYA - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ahmad ALALI - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ali Osman BALCI - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Dursun KARAMAN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi F. Sümeyye KILAÇ - Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Fatih MUSLU - Haliç Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Hacı Mehmet ALTUNTAŞ - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Hatice GARGU KARADENİZ - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İlhan TETİK - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İrfan YİĞİT - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İsmail YALÇINTAŞ - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Khalid Jalal Muhiadin - Salahaddin Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Muhammed TOSUN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KOÇAK - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Osman DERTLİ - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİREŞİK - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk YİĞİTEROL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Remziye SELÇUK - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Rıza Tevfik KALYONCU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Saadoon Hussein Ahmed - Sulaimani Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Selda KAVAS AFACAN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Tuba YILDIZ - İstanbul Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Yakup ZİYAALP - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Büşra ÖZDEMİR - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Dr. Ahmad Muhammed Alomar - Özgür Halep Üniversitesi

- Dr. Fatma AKAN AYYILDIZ - Berlin Humboldt Üniversitesi

Sempozyum Düzenleme Kurulu

- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZEL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ÇOL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Dr. Abdurrahman YILDIRIM - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Dr. Berna KAVUK - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Dr. Mehmet Hayri ACAT - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Dr. Muhammed Usame KARADENİZ - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Neslihan Mervenur VURAL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
- Arş. Gör. Sultan Ümmügülsüm GÜNDÜZALP - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Sempozyum Dili

Türkçe, Arapça, İngilizce.

Sempozyum Web Sayfası

<https://etkinlik.adu.edu.tr/dezenformasyonsmp/>

Bildiri Özeti Yazım Kuralları

- Sempozyumda Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde bildiriler kabul edilecektir.
- Araştırmacıların sempozyum tebliğ özetlerini Türkçe-İngilizce ya da Türkçe-Arapça olarak hazırlaması gerekmektedir.
- Tebliğ özetleri 450-550 kelime arasında olmalıdır.
- Özetlere beş (5) anahtar kelime eklenmelidir. İlk anahtar kelime ilgili Ana Bilim Dalını göstermelidir.
- Özetler, özet şablonuna uygun şekilde doldurularak gönderilmelidir. (Özet metninde yazar adı-soyadı, unvanı, orcid, kurum ve e-posta bilgileri yer almalıdır.)
- Özetler, word programı kullanılarak yazılmalı, yazı tipi olarak Times New Roman kullanılmalıdır. Metin gövdesi 12 punto olarak düzenlenmeli, satır aralığı 1 olmalı ve tek paragraf halinde yazılmalıdır.
- Bildiri özetlerinde araştırmacının konusu, kapsamı, önemi, amacı, yöntemi ve sonuçları yer almalıdır.

- Türkçe olmayan özel isim (din, mezhep, şahıs, sûre vb.), kitap adı ve kavramların yazımında Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi esas alınmalıdır. Diğer kelimelerin yazımında TDK esas alınmalıdır.
- Sempozyuma gönderilen bildiri özetleri hakem değerlendirmesine tabi tutulacaktır. Yazım kurallarına ve şablona uymayan özetler kabul edilmeyecektir.
- Sempozyuma kabul edilen özetler, sempozyum bildiri özetleri kitabında yayımlanacaktır.
- Özet şablonundaki bilgilerin tam olarak doldurulması ve bu şablon ile başvuru yapılması gerekmektedir.
- Özetler, özet şablon kullanılarak dezenformasyonsmp@adu.edu.tr adresine e-posta ile gönderilmelidir.